

ПАМЕТНА ЗАПИСКА
от дискуссионна кръгла маса на тема

**„ПРОМЯНА В ПРАВИЛАТА ЗА МЕСТНАТА ПОДСЪДНОСТ НА ДЕЛАТА,
КАТО СРЕДСТВО ЗА ПОСТИГАНЕ НА РАВНОМЕРНА НАТОВАРЕНОСТ НА
РАЙОННИТЕ СЪДИЛИЩА В БЪЛГАРИЯ.
РАЙОННИЯТ СЪД И МЕСТНАТА ОБЩНОСТ.”**

27 април 2016 г.

Днес, **27 април 2016 г.**, сряда от **09,30 часа** в зала № 201 на Националния институт на правосъдието се проведе **дискуссионна кръгла маса на тема „Промяна в правилата за местната подсъдност на делата, като средство за постигане на равномерна натовареност на районните съдилища в България. Районният съд и местната общност”**, по инициатива на Висш съдебен съвет, Комисия по анализ и отчитане степента на натовареност на органите на съдебната власт.

На срещата присъстват:

Калин Калпакчиев – член на ВСС и председател на КАОСНОСВ

Представители на:

Висш съдебен съвет
Върховен касационен съд
Софийски градски съд
Софийски районен съд
РС Ардино
РС Бургас
РС Дряново
РС Крумовград
РС Кула
РС Мездра
РС Никопол
РС Павликени
РС Пловдив
РС Стара Загора
РС Трън

Лектори:

Светослав Василев-съдия от СРС
Мария Дончева и Стоян Мадин – СГС
Владислава Цариградска-съдия в РС гр. Луковит
Доц. Евгени Йочев
Д-р Румен Петров

* * * * *

Калин Калтакчиев, ВСС: Днешната кръгла маса я разглеждаме като продължение на проведената през януари месец кръгла маса, която беше на тема: „Ролята и значението на районните съдилища в структурата на съдебната система на България.”

Темата не може да бъде изчерпана с едно събиране, има много аспекти, гледни точки и проблеми, които си заслужава да бъдат обсъдени.

Фокусът на днешната кръгла маса е върху това, как трябва да бъде разглеждан районния съд в местната общност.

От там е и първия въпрос, който вълнува всички – как правилата за подсъдността, за гражданските и наказателните дела могат да влияят върху равномерното разпределение на масовите дела между районните съдилища в страната. Въпросът е от значение, защото претрупването от едни съдилища с много дела, респективно малката натовареност на други районни съдилища не им дава възможност да изпълняват пълноценно функциите си, като въпроса има и друга страна – много често правилата за подсъдността концентрират делата в големите съдилища, предимно София, а това затруднява достъпа до правосъдие на гражданите и до възможността да се обърнат до най-близкия съд, по тяхното местожителство.

След малко ще дам думата на колегите от Софийски районен съд – Мария Дончева, Стоян Мадин и след това Светослав Василев. С тези и с други колеги от районните съдилища от години сме обсъждали какви промени могат да бъдат предложени в процесуалните закони относно подсъдността, а и не само подсъдността, за да може да се намали концентрацията на дела върху Софийските съдилища, граждански и наказателни. Това е обективен факт. В материалите, които сме подготвили има данни затова как се разпределят между районните съдилища специално административно-наказателните дела и заповедните производства по чл. 410-417 ГПК, както и делата подсъдни на районните съдилища по Кодекса за застраховането, за три години.

Най-простото изчисление, което може да се направи е, че повечето дела от тази категория са концентрирани в район София. Това не е изследвано до момента, отсега ще правим такива анализи. Фактичката и правната сложност на делата, концентрирани в големите градове и в София също е по-висока, по обективни причини.

Сега ще дам думата на колегите, които имат и някакви предложения, за да Ви ги представят, те са дискуссионни разбира се и след това всеки е свободен да изкаже мнението си по тях или да направи други. След това, като преход към другата част от проблематиката, ще дадем възможност на доц. Евгени Йочев да представи накратко помирителната традиция на Българските съдилища в периода след Освобождението до 40-те години на миналия век. Това е едно интересно негово изследване, което в цялост е публикувано на сайта „Съдебно право”. След това д-р Румен Петров и нашата колежка Владислава Цалиградска ще фокусират проблема върху различните аспекти на връзките, които се създават или могат да се създадат между районния съд и местната общност, в която съда функционира.

Давам думата на Мария Дончева, Стоян Мадин и Светослав Василев.

Съдия Мария Дончева, СРС: Здравейте колеги, съдия съм в Софийски районен съд, Наказателно отделение. Опитала съм се да обобща идеи на колеги от съда, които в годините сме обсъждали многократно и които биха могли да доведат до някакъв положителен ефект върху разглеждането на административно-наказателните дела в нашия съд, и не само в нашия.

Първоначално, съвсем накратко ще дам статистика-в нашия съд тези дела са може би около 13000 годишно, в рамките на последните три години, средно. Общо около 40000. В страната годишно се разглеждат около 50000 дела от този тип, като при нас те са повече отколкото делата от общ и частен характер взети заедно.

Нашите предложения могат да се разделят на три групи, като първата част касаят подсъдността, друга част касаят облекчаване на самата процедура за разглеждане на делата и третата част е свързана с определени финансови стимули или тежести, които биха могли да повлияят върху броя на делата.

По отношение на подсъдността, това, което сме обсъждали е евентуално да се предвиди възможност за избор на подсъдност и жалбоподателите да подават жалбата не само по мястото на извършване на нарушението, но и по своето местоживееене. Много колеги са на мнение, че това няма да промени много картината, защото така или иначе голямата част от жалбоподателите са в София. Има определени типове дела, където това би имало значение, като например – ако органа пред който се дължи съответното действие е в София, а жалбоподателя на друго място, но процента не е голям. Всяка една промяна, сама по себе си няма да доведе до голям ефект, но всички те в съвкупност биха могли да направят разликата. Статистически не мога да кажа какъв ще е ефекта, но със сигурност, дори да е примерно 5% той е от значение.

По отношение на финансовите стимули – новото нещо, което колегите застъпват като идея и според мен е добро е да се предвиди една обща норма в ЗАНН, която да дава бонус за тези жалбоподатели, които в момента, в който бъдат наказани, в срока за обжалване платят санкцията или глобата, както е предвидено например при електронния фиш – да се плащат 2/3 от размера на санкцията, ако се плати веднага в срока за обжалване. Това би могло да стимулира гражданите, а и да ги приучи на придържане към правовия ред и би имало позитивен ефект. Това го има в отделни закони, мисля че не е дискусивно дали би нарушило нечии права, даже според мен би довело до по-голяма събираемост на санкциите.

Другото, което е по-спорно е да се предвиди държавна такса в тези производства. Част от колегите смятат, че това не противоречи на Конституцията, други колеги смятат, че доколкото става въпрос за наказание, не би следвало то да бъде свързано с някакъв финансов ангажимент от страна на наказаното лице, освен това и чисто технически доста спорихме по въпроса какъв да бъде вида на държавната такса, дали да бъде в абсолютно определен размер или да бъде пропорционална, с оглед на интереса. И за двете мнения има доста „за” и „против”, давам го и като тема за дискусия.

Последното, което сме обсъждали е да се въведат т.нар. разноски в това производство, това е може би единственото, в което засега те не са уредени изрично. Предполагам повечето знаете, че в Министерство на правосъдието се работи върху проект на Административно-наказателен кодекс и там те са предвидени изрично. Мисля, че и изпълнителната власт дава сигнал, че счита за редно да се дължат разноски в това производство, включително и за юристконсултско възнаграждение. Мисля, че и самата разпоредба, която е предвидена в Административно-наказателния кодекс е доста добра и би могла да бъде взета от там като идея.

Последната насока, която може би е и най-важната е да се върви към осъвременяване и облекчаване на процедурата. За съжаление в тази насока проекта на Административно-наказателния кодекс, според мен е точно в обратна посока. Той създава отежнено производство, което на практика е еквивалентно на производство по разглеждане на дела от общ характер. Няма никаква облекчена процедура предвидена там и всъщност се оказва, че едни дела, например по чл.78а се гледат по един много по облекчен ред, отколкото тези срещу наказателни постановления. В тази насока нашата идея е евентуално да се предвиди възможност, да се разглеждат производството както

по 78а, да не се събират доказателства в хода на съдебното следствие, освен ако страните изрично не са посочили това в жалбата или в хода на съдебното следствие. Практически, може би за да се осъществи тази идея трябва да се предвиди една обща разпоредба, която да предвижда доказателствена сила на акта, каквато е предвидена например в Закона за движение по пътищата. Друга идея, която поставям на дискусия е, ако не се яви жалбоподателя в откритото съдебно заседание делото да се прекратява както е в делата от частен характер. Тук според мен принципния проблем е в това, че това лице на практика не защитава своя позитивен интерес, както тъжителя, а е по-скоро в ролята на подсъдимия. Лице, което вече е наказано и според мен, наистина не би било редно да му се отнема възможността да се защити пред съд, но Вие ще кажете какви са Вашите становища.

Друго предложение е да се даде възможност при еднотипни дела, които не са с особена правна и фактическа сложност, няма спор между страните, да се излагат кратки мотиви в самото съдебно заседание, единствено по спорния въпрос, както ние правим по отношение на изтеклата абсолютна давност - пак с решение, но в протокола, в открито съдебно заседание, излагаме мотиви защо е изтекла абсолютната погасителна давност за административно-наказателно преследване, което спестява доста време и работа.

Мисля, че това е което аз съм си отбелязала като идеи на колегите и ги поставям на дискусия, някой ако иска да вземе някакво становище.

Стоян Мадин, съдия в СРС: Аз искам да добавя няколко щрихи. Можем да помислим и за следната идея-необходимо ли е всяко едно обжалване на наказателно постановление да се разглежда публично в открито съдебно заседание. Има практика, не само в Страсбург, но въпроса е намерил решение в националните законодателства например в Австрия, когато наказаното лице не оспорва фактите, не иска да се събират доказателства, а има възражение единствено и само по приложение на правото. Тогава съда може да разгледа случаят в закрито съдебно заседание и да се произнесе.

На следващо място относно неявяването на жалбоподателя да има възражения в насока, че не защитава свои позитивни права, трябва да се помисли в следната насока-следва ли да даваме еднаква защита на този, който търси защитата, който се явява, ефективно сочи доказателства, бори се за справедливост и за лицето, което не появява абсолютно никакъв интерес, по какъв начин ще приключи това производство. В момента сме на етап, в който обществените отношения все повече и повече се усложняват, появяват се нови закони. В такъв случай според мен е по-правилно да мислим в насока-ще даваме и ще браним интересите на този, който си търси правата. Този, който се е отказал от тях, не се явява в съдебно заседание, не е деен, просто делото му се прекратява, наказателното постановление се потвърждава.

Можем да помислим и всеки един от нас да даде идеи за внедряване на института на съкратено съдебно следствие в ЗАНН и на споразумението. Отново можем да постигнем някаква бързина. Това е което имах да кажа.

Методи Лалов, председател на СРС: Темата е промяна в местната подсъдност и ако ние сега започнем да даваме предложения и за промяна в правилата за разглеждане на различните видове дела, първо няма да стигнем до никъде, тъй като предложенията ще бъдат много и второ това не е прагматично. По-добре да се ограничим да дискутираме само по темата на кръглата маса, само за правилата за местна подсъдност, това е една норма, която може да бъде променена бързо и която да доведе до преразпределяне на дела между отделните районни съдилища. Всички тези аргументи, те са дискутирани през годините, но те ще разводнят дискусията, а и това не е нещо което може да се реши от друг освен от законодателя. Това е една норма-казваме например за ЗАНН, че може да се избира подсъдност не само по седалището на

централния орган. Този централен орган има регионални звена и това ще доведе до промяна, която е положителна. Трябва да се отчете и че България е малка държава и исторически не сме в този период, в който пътуването е трудно, тоест много по-лесно е да отидете с градския транспорт в Костинброд и да си подадете жалбата срещу наказателно постановление и това бързо да доведе до разглеждането ѝ, отколкото да я подадете по-близо, но да чакате за разглеждане една година. Моето предложение е да се придържаме към темата.

Калин Калпакчиев, ВСС: Аз мисля, че спецификата на административно-наказателните дела, възможността за промяна касаеща само на подсъдността няма да доведат до голям ефект.

Светослав Василев, съдия СРС: Здравейте казвам се Светослав Василев, съдия съм в Софийски районен съд, занимавам се с гражданско право и ще представя предложенията на колегите за промени в ГПК относно местната подсъдност на делата.

Сега действащия ГПК закрепя принципа, че делата се предявяват по постоянния адрес или седалището на ответника, тъй като от напред не е ясно дали предявения иск ще бъде основателен и се цели да се ограничат максимално разходите, които ответника би направил във връзка със защитата си в производството. Предвидени са и редица изключения от този общ принцип, които целят да задоволят определени социално-икономически интереси на групи ищци, които са по-слаби икономически спрямо ответниците, срещу които ще водят иска. Целта на предложенията, които правим е да да се задълбочи тази политика и тези изключения да започнат все повече да указват влияние при разпределение на делата.

В гражданското производство имаме сходен проблем, като при производство по ЗАНН. Имаме налице държавни органи-агенции и др. държавни учреждения, които са със седалище в София и макар да имат териториални поделения из цялата страна, те са неправосубектни, не са разпределители с бюджетни кредити и не могат да участват като представители на това учреждение в хода на едно гражданско производство. Затова винаги юристконсултите на тези учреждения правят възражения за местна подсъдност и желаят спора да бъде разгледан в София, където е централата на въпросното учреждение.

Едно от предложенията за промяна и мислим, че би дал някакъв позитивен резултат откъм разтоварване на Софийски районен съд и съответно защитаване интереса на ищци, които водят дела срещу държавни учреждения – в чл. 108 ГПК, който в сегашния си вариант предвижда „искове срещу държавни учреждения да се предявяват в района, в който се намира тяхното управление или седалище”, като предложението ни е – ал.2, която гласи, че „исковете срещу държавата могат да бъдат предявяване по постоянния адрес на ищеца”, да се получи една компилация между двете и всъщност и срещу всяко едно държавно учреждение като субституент на държавата в дадения ресор, който му е поверен, да може да се водят исковете срещу всички териториални поделения, тоест по постоянния адрес на ищеца. Това е предложението за изменение на чл. 108 ГПК, в който вместо да бъдат по управление и седалище на държавното учреждение, да бъде по постоянния адрес или седалището на ищеца.

Втора група предложения са във връзка с потребителите. В последните 10 години станаха все повече делата за защита на потребителите. Потребители в широкия смисъл на понятието, което е разгълкувано вече и в правната практика на Върховния съд, могат да бъдат и юридически лица, такива лица, които са потребители на услуга, но не в качеството им на търговска или професионална дейност. Такива услуги могат да бъдат финансови, застрахователни, енергийни, електроразпределение, топлофикации. Тук също може да се предвиди промяна в подсъдността, по начин, по

който да ограничи възможността за избор и възможността за възражения за местна подсъдност от тези дружества, които са доставчици на този вид услуги и исковите да бъдат гледани по постоянен адрес, респективно седалището на ищеца, като има предложение да бъде например по местодоставяне на услугата, тъй като човек може да има повече от един имот. Така да може делото да се гледа например в друг град, ако там е имота и електроенергията е доставена там. Искът да може да бъде предявен по местодоставяне на услугата. Като аргументи ще посоча, че обикновено на територията на местодоставянето ще са и доказателствата за делото и по-лесно биха могли да бъдат събрани.

Последната група предложения са във връзка с чл. 115 ГПК за вредите от неправомерно увреждане. Не знам дали систематично тук точно е мястото да бъдат сложени, но като ал. 2 срещу застрахователните дружества има предложение да се предвиди една допълнителна алинея, която да предвижда различна подсъдност на делата, когато говорим за регресни отношения между застрахователи, тъй като към днешна дата всички застрахователни дружества са със седалище в София и всички искове по чл. 213, а и всички искове за реално изпълнение са предявени в София. Една част от причините за това е, че самите адвокатски дружества, които поемат този вид дела също осъществяват дейността си на територията на София и за тях също не е изгодно делата да бъдат изнесени в страната. Според мен, а и с колегите, с които сме го обсъждали, ако се предвидят изменения в чл. 113 и чл.115, ал.2 ГПК би могло да се ограничи възможността на икономически по-силния субект да диктува подсъдността по делото. Предложенията касаещи чл. 113 ГПК са исковите от и срещу потребители да се предявяват по неговия постоянен и настоящ адрес респективно по седалище и адрес на управление на дейността, ако говорим за ищец юридическо лице или по местодоставяне или местоизпълнение на услугата. По отношение на чл. 115, ал.2 ГПК да гласи „искове относно регресни застрахователни отношения да се предявяват в района на съда по настъпване на застрахователното събитие, което според нас би извело една част от застрахователните дела на територията на настъпването на местопроизшествието, да кажем, ако говорим за пътно транспортно произшествие.

Може би най-радикалното предложение касае промяна в разпоредбата на чл. 119, ал.2 ГПК, която в сегашната редакция предвижда, че абсолютна положителна процесуална предпоставка за правото на иск, за която съдът следи служебно в местната подсъдност е местонахождението на имота, там да бъдат закрепени и част от разпоредбите, за които предлагаме да се направи промяна. Като те също станат задължителни, както примерни исковите срещу държавните учреждения, срещу потребителите, срещу застрахователите, за тези местни подсъдности съдът да следи служебно и тогава когато види, че искът не е предявен съобразно тези правила делото да се прекратява и препраща служебно от съда, който не е надлежно сезиран с иск.

Мога да дам статистически данни, тъй като в съда само застраховките са с отделен индекс, затова моите данни са само за тях. За миналата година сме получили приблизително около 5000 броя застрахователни дела, разделено на броя на гражданските състави, които разглеждат такива дела – 68, това прави около 74 на година или по 6 дела на месец. 6 дела не звучи много, но на месец един съдия от СРС, Гражданско отделение получава 30 нови иски молби, тези 6 дела представляват 1/5 от делата, които той получава за месеца. Промяна в подсъдността за застраховките специално би дал положителен резултат откъм разтоварване на съда.

Трябва да кажем, че целта не е основна да се разтоварим, а да се охрани интереса на страните, той също би се охранил, тъй като към днешна дата гледаме дела с местопроизшествия в Шумен, в Разград, в Ловеч, в Плевен, разпитваме свидетели по делегация, назначаваме експертизи по делегация, това са разноси, които в крайна

сметка страните или си поделят или някоя от тях поема, а би могла да ги спести, ако делото е с различна подсъдност и се гледа там където е настъпило застрахователното събитие.

Това е като кратко изложение което мога да направя на предложенията, ако има въпроси мога да дам и допълнителни разяснения.

Борислав Белазелков, съдия ВКС: За АПК има ли предложения ?

Светослав Василев, съдия СРС: За АПК становището стана и публично достояние, идеята да не променят подсъдността по споровете за незаконосъобразното прекратяване на служебни правоотношения и производствата по ЗСПЗЗ и Закона за горите.

Борислав Белазелков, съдия ВКС: Нека сега доц. Евгени Йочев да ни каже накратко за какво става въпрос.

Доц. Евгени Йочев: С няколко думи ще кажа, че помирителният съд през този период има трайни традиции в историята на правораздаването. Тази трайност на традицията идва от обстоятелството, че помирителният съд се основава на обичайното право. Вървят две линии-от една страна помирителни функции, които се дават на мировите съдии или окръжните, включително и другата линия е помирителния съд в общинските съдилища.

Това, което прави впечатление е, че действително с помирителните функции, които се дават на мировите съдии, тоест те се задължават, както и председателите на окръжните съдилища на първа инстанция, първо да искат и да се стараят да постигнат помирение между страните. Това помирение се съдържа в съгласието на тези страни да се реши спора и това съгласие след това се обективира в протокол, който има силата на присъдено решение и не подлежи на обжалване. Идеята е съда да стане по-бърз, по-достъпен до хората и това е основната характеристика на помирителния съд.

Доктор Константин Стоилов го определя като най-справедливия подход. Той мисли така, защото всяка страна получава това, което иска и двете страни си разделят, така да се каже и правото и вината.

Това, което заслужава внимание е обстоятелството, че избора на помирителите е избор на самите страни.

За съжаление както се получава при избора на съдебните заседатели, така и при избора на помирителите настъпва един негативен момент на политизиране на този избор. В този период започват и политически битки, в резултат на което се стига до неприятни сблъсъци между политическите партии и това води до отмяна на Закона за общинските съдилища.

След това правителството на Стамболийски го подновява. Прави впечатление, че го подновява със същите мотиви и цели, както и правителството на Стамболов, като закона тогава е внесен от д-р Стоилов.

Това, на което искам да Ви обърна внимание е, че тези съдилища не са подчинени на правовия ред, на процесуалния ред, реда се определя от страните, от помирителите и ако този ред не е записан в споразумението, в протокола, тогава самите помирителите действат по съвест и по разум, както казва закона.

През 1934 г. настъпва един нов момент в развитието на помирителния съд, точно на общинския съд. През 1934 г. с реформата на 19-то майското правителството се създава Закон за общинския съд и този закон преминава онази граница, която е очертана от д-р Стоилов за помирителния съд като доброволен, като израз на съгласието на страните, съгласие да се помирят и съгласие да приемат решението на съда и на помирителите. Промяната на тази граница се изразява в това, че Закона за общинските съдилища от 1934 г. казва, че съдии са кметовете, но кметовете вече са държавни лица, те се назначават от правителството, представляват централната власт

на местно равнище. Те отговарят на изискванията на Закона за държавния служител и тук възниква проблема, който се появява още при обсъждането на закона, защото се оспорва това право на едно държавно лице да правораздава. Смесване на изпълнителната и правораздавателната власт.

Освен това закона отваря една вратичка и казва, че в градските центрове на общини и в случаите, когато правораздавателната дейност на кмета ще пречи на неговата кметска дейност, могат да се назначават съдии в тези общински съдилища.

Тези съдии отговарят на изискванията на Закона за устройство на съдилищата, но в същото време те се назначават от министъра на вътрешните работи народното здраве и подлежат на дисциплинарно наказание от него и така се получава двоен статут на тези съдии.

Характерното за този закон е, че той въвежда задължителната практика на помирителния съд. Не може едно дело да премине в околийския съд, ако то първоначално не е преминало през общинския. Закона изисква всяко дело, което е пратено в околийския съд предварително да се върне в общинския и ако там не се постигне помирение, тогава в рамките на един месец заедно с протокола, че не се е стигнало до помирение се връща в околийския съд, вече за редовно разглеждане.

Първоначалната идея, че това ще ускори правосъдието не се оправдава. Има статистика, която показва, че до помирение по граждански дела се стига до 25-26% от подадените искове, по наказателните дела до 13%. Тази статистика не е за цялата страна, но обхваща десетте най-големи общински съдилища от София до Стара Загора и тъй като общински съд смесва функциите на правораздавателната и изпълнителната власт това е причината поради която Съюза на съдиите иска отмяната на този закон, отмяна на правораздавателните функции на общинските съдилища и запазване само на нотариалните им функции, които се дават със закона. Този въпрос е разгледан на две заседания на Съюза, влиза в резолюцията 1935 и 1936 г., но закона се запазва.

Накратко обобщавайки, мога да кажа, че помирителния съд има тази традиция в нашето законодателство, тя идва от обичайното право и се запазва във функцията на мировия съдия, запазва и се в самия помирителен съд.

Закона за гражданското съдопроизводство 1892 г., който дава помирителни функции на мировия съдия и на окръжния съд, едновременно с това формулира отделно създаването на помирителен съд и определя функциите му, състава му, но този помирителен съд, също следва обичайно-правните традиции, тоест процедурата не е по законните норми, а по съвест, по разум, по съгласие, но се дава възможност този помирителен съд да решава определен кръг дела, като идеята е именно да се освободят мировите съдии и окръжните съдилища от по-елементарни от гледна точка на иска дела. Действително статистиката показва, че тези съдилища разглеждат тези дела, които мировите гледат до тогава и които са стигали в повечето случаи до помирение на страните.

Накратко това бих акцентирал за традицията в помирителното правораздаване в периода след Освобождението до 1944 г., като тази традиция е пряко свързана именно с обичайното право.

Съдия Борислав Белазелков, ВКС: Хубаво е да се види развитието на старата медиация.

Доц. Евгени Йочев: Старата медиация е много добре определена, регламентирана и много удобна за прилагане. Точно тук стои въпроса за мястото ѝ дали да бъде в районен съд или да бъде извън него, дали могат да се съчетаят днешната медиация и старата форма.

Съдия Борислав Белазелков, ВКС: Според мен промените в подсъдността трябва да бъдат свързани и със съдебната карта, защото те трябва да се разглеждат

свързано, защото колегите са прави, че нито една от предложените мерки, сама по себе си няма да доведе до нищо. Трябва да се направи система от мерки, която да има определена цел и да видим постига ли я и как я постига.

Съдия Методи Лалов, СРС: Имаме едни папки с числа, които показват къде е проблема на правосъдието на районно ниво. Всички оплаквания са насочени към Софийски районен съд и то основателно. Въпросът обаче е, че тези основателни оплаквания се дължат на обективни фактори. Ето ги числата: 50% от административно-наказателните дела са в София. Вярно е, че 1/3 от живота е в София, има обективни предпоставки затова. Докато искаме да превърнем правосъдието в идеалния му вариант, Софийски районен съд трябва да бъде реанимиран. Реанимацията е понякога и с една мярка. Трябва да излъчим прагматични мерки, има кой да ги прокара, Висшия съдебен съвет е органа, който администрира съдебната система и който трябва да защитава. Трябва да застанем всички заедно и да кажем-ето я мярката, която трябва да приемете на първо време. Тя ще даде 5% ефект, а 5% е по-добре от 100%, които целим, но няма да постигнем.

Съдия Борислав Белазелков, ВКС: Най-лесното и ефективно е съдиите да не се занимават със заповедно производство. Това не е работа на съдията. Никъде по света освен в България съдия не се занимава със заповедно производство. Съдията само трябва да го подпише, нищо повече.

Съдия Методи Лалов, СРС: По сегашния закон на кого можем да ги раздадем? Кой трябва да го напише, администрацията ли?

Съдия Борислав Белазелков, ВКС: Съдебни помощници.

Съдия Методи Лалов, СРС: Защо са ни съдебни помощници, съдебните помощници трябва да бъдат обучени, ние имаме например 31 съдебни изпълнители в София, които са получили по 30 нови изпълнителни дела. Това са квалифицирани юристи. Тоест ние ги имаме готови. Може да се съкратят Държавните съдебни изпълнители и да се пренасочат като съдебни помощници, вярно е, че заповедните производства са проблем, от 1200 новопостъпили дела те са 800.

Калин Калпакчиев, ВСС: Има ли възможност заповедните производства да бъдат чисто технически разпръснати из страната като брой ?

Съдия Методи Лалов, СРС: Това би навредило. Ако обаче използваме примера, който имаме с Агенцията по вписванията и в частност търговския регистър, в който едно заявление се подава, където и да е в страната, при което електронно се разпределя на някой в друг съд, в друг град, който извършва вписването, това е един способ, който ние можем да използваме, да внедрим и да използваме с оглед по-справедливото разпределение на тези дела между ресурса, който имаме в момента. Имаме X на брой районни съдии, които могат да поемат тази работа.

Съдия Елена Авдева, ВКС: Защо цялото това заповедно производство е тежест на съдилищата, категорично аз не се бих чувствала спокойно, ако трябва да подписвам каквото и да е документ като съдия, без да съм се запознала под какво полагам този подпис. Няма да засягам въпроса как би се чувствал съдията, който е подчинен на такъв формален принцип.

Съдия Методи Лалов, СРС: Трябва да ги подписват тези, които ги разглеждат, те могат да бъдат и не съдии, държавни съдебни изпълнители и други. Другия вариант е разпределението на заповедните производства да бъде централизирано през сайта на ВСС, да се разпределят между всички районни съдии в страната.

Съдия Светослав Василев, СРС: С колеги сме обсъждали и варианта, в който имаме един приемащ съд, в който формално постъпва заявлението с доказателствата, след което този съд има задължението да сканира всички документи, да ги качи в електронна деловодна система, която ВСС трябва да разработи и през сайта на ВСС тя

да бъде разпределена от този първоначален администриращ съд на съда, който ще го разгледа. В реално време, тъй като говорим за електронна система, а тя в реално време препраща делото към съдията, който е избран като докладчик от тази система да разгледа делото, към него може да бъде изпратен и хартиения носител, но ако приемем, че всички документи са сканирани и отразеното в системата има достоверност на информацията това не би забавило произнасянето на колегата, а след това администрирането на останалата част от доклада той ще го прави въз основа на вече полученото дело. Всеки следващ документ, който постъпва по делото от страната отново се сканира и се качва в тази електронна деловодна система.

Методи Лалов, СРС: Аз ще опонирам на това, защото едно заповедно производство не е само произнасянето на съдията. Ако трябва да администрираме всички тези дела, сега, без да ги сканираме и трябва да правим това при тази администрация ще трябва да увеличим администрацията на съда. Тоест съдията ще бъде облекчен, а администрацията ще бъде натоварена и увеличена и нищо. Сегашната администрация не може да обработва така дела, а да не говорим да ги сканира.

Светослав Василев, СРС: Ще ги облекчим от гладна точка на това, че сега има съдии, които разглеждат по сто заповедни производства месечно и други, които разглеждат по двадесет, това е алтернатива на варианта да ги гледа някой друг, ако оставим да ги гледаме ние това вариант, в който можем да ги гледаме, но ги разпределяме.

Съдия Борислав Белазелков, ВКС: Има ли съдия, който предпочита да гледа исково дело вместо заповедно, тоест да няма заповедни производства, а да идват направо като искиви молби ?

Съдия Светослав Василев, СРС: От тези заповедни производства 30% стават искиви молби.

Съдия Борислав Белазелков, ВКС: Всички ли да станат?

Съдия Методи Лалов, СРС: Не, част от заповедните, които ще разглеждат частните съдебни изпълнители няма да бъдат с възражения.

Съдия Борислав Белазелков, ВКС: Извинявайте колеги, но аз си спомням този проект и той беше държавните съдебни изпълнители да бъдат преназначени в Районния съд като съдебни помощници и да го правят. Въпросът беше за това, съдебни помощници, както е навсякъде по света освен в България, да работят заповедното производство, разбира се под ръководството на съдията. Когато става въпрос за заповеди по реда на чл. 410, няма работа освен нещо елементарно, а когато става дума за незабавно изпълнение естествено, че ако има проблем ще пита съдията. Това беше предложението, а всъщност техническата част на предложението беше да не ги търсим тези съдебни помощници, а направо да ги вземем от държавните съдебни изпълнители, които да бъдат съкратени. Аз нямам нищо против да се вземат съдебните помощници от където и да е, но въпросът е съдията да не се занимава с това. Един дежурен съдия може да комуникира със съдебните помощници, които не са 50, а 10, които да си вършат съответната работа.

Съдия Методи Лалов, СРС: Държавните съдебни изпълнители могат да си гледат заповедните производства съвсем самостоятелно.

Съдия Светослав Василев, СРС: В този законопроект се предвиждаше изпълнителния лист да се издава отново от съдията, който трябваше да прегледа дали заповедта е влязла в сила, тоест да извърши отново една проверка на съдебния изпълнител и в крайна сметка се губи ефекта от това, тази дейност да се извършва от друг, вместо да го прави съдията.

Калин Калтакчиев, ВСС: Да продължим нататък, но все пак ако можем накрая да се обединим около няколко предложения, които приемаме, че са най-безспорни, ако

това е възможно, ако са необходими още дискусии няма да стане. А и нещата, които предложим да не нарушават логиката на процесуалните закони или други нормативни актове, мисля, че не можем да постигнем резултати с цената на нарушаване на основни правни принципи и на действащи закони.

Съдия Борислав Белазелков, ВКС: Да кажа нещо за ГПК. Служебно задължение на съда да следи за подсъдността е много тежък риск. Все пак това е проблем на страните и все пак има и принципи на процеса, освен това имаме и Европейски регламенти.

Съдия Светослав Василев, СРС: Можем, ако спазваме принципа, че регламента е над национално право и се прилага той, а не ГПК.

Съдия Борислав Белазелков, ВКС: Това което е хубаво за подсъдността – не можем във всички случаи ние да казваме местожителството на ищеца. Действително трябва да се настоява на това, че подсъдността не е по управлението на държавния орган, а може да бъде и по неговите поделения, защото от друга страна ние не можем да стигнем до там, до където сме стигнали в трудовото право, че подсъдността е мястото, където обичайно се извършва дейността. Ако 1/3 от икономическия живот се осъществява в София няма оправдание половината от съответния вид дела, не от всички, също да се гледат в София. Нормалното е да е същата тази 1/3 част.

Хубаво е също така да се върже подсъдността по застрахователните дела. Защо трябва да задължаваме ищеца да съединява субективно искове, защото винаги когато той съедини иска с дееца, тогава той си отива по извършването на деликта и няма никакъв проблем, но защо да го принуждаваме при положение, че той иска да реализира отговорността на застрахователя, макар че застрахователя няма начин да не предяви регресивен иск.

Съдия Светослав Василев, СРС: Застрахователите са също като държавните учреждения и банките също, те имат поделения във всички по-големи градове.

Съдия Борислав Белазелков, ВКС: Има си подсъдност, но дейността трябва да произтича от дейността на клона.

Съдия Светослав Василев, СРС: Те не регистрират клонове. Няма нито един клон регистриран от банка или застраховател в друг град, но те имат офиси, поделения, там имат изнесена дейност, която осъществява някакви търговски отношения, но когато опре до спор във връзка с тези търговски отношения застрахователите и банката се крият зад общата разпоредба и казва- „ето ми седалището в София, елате и предявете иска тук”.

Съдия Борислав Белазелков, ВКС: Затова казвам, че е добра идеята да се обвърже с мястото на увреждането, настъпване на събитието. Нека да се избира от ищеца, тя да не е задължителна, той да може да избере между седалището и извършването на деликта, въпросът е да може да се препятства възможността застрахователя да може да определя-всичко в София.

Съдия Светослав Василев, СРС: Нека да чуем мнение по чл. 113, за потребителите, което също е аргумент, предложението за законодателна промяна делата да бъдат там, където са потребителите, а не където са „монополистите”.

Съдия Борислав Белазелков, ВКС: Потребителите общо взето следват режима на работниците и служителите.

Съдия Светослав Василев, СРС: Да включим и юридическите лица.

Съдия Борислав Белазелков, ВКС: Да ние ще предложим. Ние трябва да използваме това, в което има разбиране и все пак нещо, което да е постижимо. Трябва да кажем, че потребителите са като работници можем да кажем, че винаги ищеца може да наложи тази подсъдност, да поискаме да се позволи и когато става дума само за застраховател.

Калин Калтакчиев, ВСС: Тези двете предложения, които ми се струва, че са наистина защитими и разумни, да ги опишем, включително с кратки мотиви и да организираме публично обсъждане. Ще ги предложим официално на министъра на правосъдието от името на ВСС.

Съдия Борислав Белазелков, ВКС: От това, което казахме ще е хубаво ВСС да повдигне въпроса за съдебната карта, защото това ще промени коренно настроението, тоест ще има интерес да се поемат дела, няма да има съпротива. Така че, ако паралелно се повдигне и този въпрос вече нещата може би ще изглеждат по друг начин.

Калин Калтакчиев, ВСС: Да дадем думата на г-н Румен Петров и г-жа Владислава Цариградска. Само преди това да чуем съдия Авдева.

Съдия Авдева, ВКС: На мен ми харесаха предложенията дотолкова, доколкото според мен ЗАНН поставя по-малко проблеми отколкото това, което видях като статистика за производства по ГПК. Бих искала най-общо да отправя едно предупреждение-хубаво е да насочваме делата в страната като проявим разбиране към Софийски районен съд, но имам усещането, че няма да съм докрай честна, ако не Ви предупредя за това, което се наблюдава за създаването на регионални практики.

Затова трябва паралелно с това много добре да обмислим дали разтоварването на един свръх натоварен съд и натоварването и дори с визията за оправдаване на съществуването на работни места в някои малки съдилища ще ни заведе еднозначно до целта за бързо, качествено, предсказуемо или най-общо казано добро правосъдие.

Сега конкретно за ЗАНН. Според мен там принципа е един и в него няма много място за модификации, то е, че там, където е извършено нарушението и там, където при бездействие по-често възникват проблеми ние много често във ВКС решаваме спорове за подсъдност, е тогава когато има дължимо действие, но то не е осъществено, тоест когато е санкционирано бездействие. И къде трябва да се извърши. Тук изцяло съм съгласна, че принципа, който току-що беше формулиран, що се отнася за потребителите, защото много често има такива дължими действия, които се извършват по клонове, офиси, служби, структури, които не са персонифицирани по смисъла на Закона за бюджета и устройствените закони, и не са разпоредители с бюджет, това е принципа при ЗАНН.

Там няма как да излезем извън рамката на обвързаност между административното-наказателно производство и общо-наказателно производство.

Мисля, че няма да бъде трудно да се предадат на политически език мотивите, защото те са много убедителни.

Съдия Борислав Белазелков, ВКС: В ГПК подхода е когато има опасност да се разпилее практиката определен род дела да се предоставят на съответен съд, както е МЧП за Софийски градски съд, има много такива примери.

Калин Калтакчиев, ВСС: Аз съжалявам, че не можах да чуя думите на доц. Йочев, но с интерес прочетох статията му, която е публикувана и на сайта „Съдебно право“, можете в цялост да я прочетете там. Направи ми впечатление много силно изразената тенденция в първите години силната помирителна традиция идваща може би от обичайното право.

Моето мнение е, че правосъдието не може да изпълни пълноценно ролята си, ако то се откъсва от хората и се бюрократизира.

Давам думата на г-н Румен Петров и Владислава Цариградска.

Владислава Цариградска, РС Луковит: Казвам се Владислава Цариградска от РС Луковит. През изминалата година сме работили в съда двама съдии, а по щат трябва да сме трима, разгледали сме почти 900 дела, което като месечна натовареност е около 37 дела, това като оценка на Висшия съдебен съвет е под средната за страната.

С колегата, с който работихме заедно твърдо се убедихме, че проблемите на обществото и решаването на делата със сигурност няма да е справедливо и качествено ако не положим усилия, включително излизайки извън рамките на решаване на конкретния казус.

Започнахме да търсим начини да изпълним задачата да се укрепва законността, да се постигне възпитателно въздействие, което и сега е предвидено в Наказателно-процесуалния кодекс, още в чл. 1. Чл. 261 предвижда, че съда трябва да вземе необходимите мерки, за да осигури възпитателна въздействие на съдебното заседание.

Разсъждавахме много как можем да правораздаваме справедливо от гледна точка на процедурата, тъй като региона, в който работим има своите специфики и е изключително наситен с конфликти, главно на етническа основа. Пораждат се много конфликти, които завършват с престъпление и решаването на делото налага наказание, но не слага край на конфликта, а напротив.

Получих писмо от Комисията по предложенията и атестирането, която е приела, че една група районни съдилища в страната най-вероятно на база само брой дела, защото все още районна натовареност не е оценявана работят под средната натовареност за страната и е дадена възможност съдиите от тези съдилища да заявят в кой по-натоварен съд биха искали да бъдат преместени с бройката без да се посочва кои са тези „по-натоварени“, включително сред тези съдилища видях и РС Луковит. Оценката беше само по бройка.

Това ме мотивира да запитам представителите на институции и органи на местната общност какво е тяхното мнение за необходимостта да има в Луковит районен съд. Отправих към всички въпроси – каква е ролята на районния съд за тях, смятат ли, че ролята може да бъде изпълнена от съдия, който работи в съд с друго седалище, но правораздава на територията на гр. Луковит.

Попитах ги дали на тяхната работа се е отразило обстоятелството, че в последните две години работим двама съдии, вместо трима по щат. Получих отговори от почти всички от тях, днес до края на деня трябва да получа и останалите отговори. Едното писмо, което изпратих беше до Адвокатска колегия-Ловеч, те препратиха запитването към адвокатите, които работят на територията на гр. Луковит, маркирам само най-общо, какво казват относно ролята на съда: „Районен съд-Луковит изгради и поддържа в професионалните среди, както и сред населението репутация на институция, която осъществява правомощията си по правораздаване на законосъобразна компетентност справедливо.

Всяко от делата се разглежда много задълбочено, с нужното внимание, видно от дейността на съдиите и администрацията, че те се стремят да спечелят доверието на хората, които се обръщат за съдействие към тях..

Магистратите от РС Луковит се стремят да подобряват взаимоотношенията между държавните и общинските органи от една страна и хората от друга, като се налагат добри практики по определени въпроси – делата свързани с психично болни и такива по Закона за закрила на детето и по различните проблеми на детската престъпност”.

Калин Калпакчиев, ВСС: Ще помоля с няколко думи да очертаете какво е специфичното във Вашия подход по отношение на делата за психично болни, чисто в практически план.

Владислава Цариградска, РС Луковит: Всеки един район е специфичен. Получиха се много отговори от полицията, от психиатричната болница, от дирекция „Социално подпомагане” и др. и това са положителни отзиви за тези дейности, които са извън пряката правораздавателна дейност на съда, но смятам, че те са ангажимент на съда. Посочвам конкретни примери-чл. 67 НК предвижда, че в срока на условното

осъждане съда може да възложи полагане на възпитателни грижи спрямо условно осъдените на определено лице, като контрола върху полагането на грижите и поведението, общия контрол е възложен на районния съд по местоживее на лицето.

Вече две години прилагаме мерки в изпълнение на разпоредбите на НК и мога да кажа, с увереност, която идва от резултатите, че това е една мярка, която наистина изпълнява своята превантивна роля.

Другото, което правим е по делата по чл. 87 НК- това са лица, които са извършили обществено опасни деяния в състояние на невменяемост. На всеки шест месеца съда по местонахождение на лечебното заведение трябва да осъществява контрол върху тяхното поведение, след известен период от време, когато от медицинска гледна точка състоянието на лицето се подобри и рисковете се намалят, лицето може да бъде предадено на близък, който поема задължение за амбулаторното лечение. Установихме, че при повечето от тези хора е налице неразрешим социален проблем, който се явява пречката да напуснат болницата, което води до извод, че задържането им там е незаконно. Благодарение на тази координирана дейност вече са направени стъпките да се намери заместваща грижа, която да компенсира липсата на благоприятна семейна среда. Полагали сме големи усилия в постигане, както споменах на процедурната справедливост. Подчертах и особеностите на района, населението е основно необразовано, което влече като последица много конфликти, буйно разрешаване на възникнал спор.

В процедурната справедливост сме се ръководили и от препоръките на Европейската комисия относно процесуалните гаранции за уязвими лица, които са заподозрени или обвиняеми, в тази препоръка е казано, че целта е да се насърчат държавите членки да укрепят процесуалните права на всички обвиняеми, които не са в състояние да разбират и да участват ефективно в наказателния процес, поради възрастта си, умствено или физическо състояние или увреждания. Всички те са приети за уязвими групи лица, повечето от подсъдимите попадат в тази категория, почти всички са необразовани, включително лека умствена изостаналост, в резултат на това. Благодаря Ви, за вниманието.

Калин Калтакчиев, ВСС: Това, което е важно, според мен, е че всеки район и всяка общност има своите специфики и съответно съда и съдиите, които правораздават в съда, който се намира в тази общност търси пътищата, за да отговори на тези специфики. Колегите от Луковит направиха пробив в делата по Закона за здравето, които се гледаха формално, изобщо съда не упражняваше никакъв контрол, надзор или въобще грижа за хората, които са изоставени и изпратени в тази психиатрична болница.

Другото, което ми направи силно впечатление, те комуникират с училищата в общността, с непълнолетни деца, които поради някаква причина са извършили престъпление, нарушение и те упражняват грижа не само в рамките на делото, но и след това, когато бъдат наложени мерки за закрила, в рамки на условно осъждане и т.н., включително съдиите ходят и в училищата извън делата, за да разговарят с учениците.

Интересно е и Вие да ни разкажете, със сигурност имате такъв опит.

Съдия Елена Авдева, ВКС: Колегата Цариградска е една от многото пътуващи съдии, живее в Плевен и правораздава в Луковит. Каква е Вашата оценка, доколко се чувствате свързани с общността, при положение, че другият Ви социален кръг е например на друго място. От друга страна т.нар. „изнесено работно място” т.е. свързването на правораздаването в тези съдилища с по-голям кръг съдии, които вероятно също ще пътуват, не се приема. Бих се радвала да чуя мнението Ви.

РС Никопол: Представете си при нас търсихме да назначим човек със средно образование от нашия район. Всички идват от други градове. Има много етнически

групи. Все по-малко места остават по места и остават неграмотни. По-голямата част от хората, които са при нас са неграмотни, полуграмотни, полуговорещи български език.

Калин Калтакчиев, ВСС: Имате ли някакви контакти с училищата в района, например, извън делата.

РС Никопол: Разбира се, че имаме. До този момент поне два пъти в годината идват при нас от училищата.

При нас е по-различно, не ходим ние, а при нас идват сборни групи от училищата, тъй като училищата и децата при нас са малко. Събираме ги при нас извън деня на отворените врати и им показваме как работи съда. Събираме се и от други институции, с които дискутираме и решаваме и друг вид въпроси.

Съдия Борислав Белазелков, ВКС: За нас е важно да чуем всичко това, особено когато става въпрос за натовареността на съдиите. Когато се говори за натовареност тя трябва да се отчита реално и ние трябва да имаме съзнанието, не само, че районния съдия не може да се специализира много в определена посока, което обуславя друга норма на натовареност, защото той изразходва много повече време да си реши делото отколкото един специализиран в съответната област съдия.

Освен това на него му се възлагат и функции във връзка с работата на съдията по вписванията и на съдия изпълнител, когато няма такива. Това са неща, които се виждат и трябва да се отчитат във връзка с натовареността на съдиите, защото ние не трябва да казваме, че един районен съдия в Никопол разглежда, да кажем три дела, а един съдия в СРС разглежда 30 дела.

Съдията в Софийски районен съд с 30-те дела е лишен от възможност да върши и други неща, които иначе би трябвало да може да свърши, така че когато става дума за натовареност ние трябва да имаме и това предвид, че всъщност когато искаме да облекчим положението на съдиите в натоварените съдилища, го правим за да могат да свършат и другите неща, които съдиите в провинцията имат възможност да свършат.

Калин Калтакчиев, ВСС: Аз не съм съгласен много с тезата, че в големите градове – София, Варна, Бургас, Пловдив съдията няма място в общността.

Има и тя разбира се е различна, тъй като условията са различни и затова сме поканили колеги от всякакви по големина районни съдилища. Давам думата на Румен Петров.

Д-р Румен Петров: Аз се казвам Румен Петров. Аз съм лекар по образование, специалността ми е психиатрия, но се занимавам основно със социална работа чрез практика и преподаване в Нов български университет.

Работил съм с малцинствени общности, както психично болни, така и цигани, така и с хронични и физически инвалиди. От няколко месеца с колегите в НБУ правим мултидисциплинарен семинар върху човешките права и там се случват ужасни неща.

Ние имаме няколко конфликтни гледни точки на правосъдието. Едната е правосъдието като спешна помощ-бързина, точност на правораздаването, имаме друга гледна точка за правосъдието като човешко отношение-какво означава правосъдието да е човешко отношение? И тези три законови текста-укрепване на законността, предотвратяване на престъпленията и възпитателно въздействие, разбирам, че за сега не са обект на академичен и на управленски интерес в общността.

В медицината е по-зле отколкото в правосъдието. Дискриминацията и незачитането на човешките права не е изобретение на съдебната система, ние лекарите го практикуваме отдавна, а социалните работници се възпитаваме в това. Има ли връзка човешкото отношение с правораздаването? Колко време трябва да отделим, дали трябва да отделим повече време, ако неграмотен човек трябва да се оgramоти по повод онова, което ще му се случва. Как се води дело, така че неграмотен да разбере сложна материя, която се говори на сложен език и засяга сложни интереси.

Тези три законови текста, които колегата Цариградска прочете, работата за укрепване на законността, работата по предотвратяване на престъпленията, работата по възпитателното въздействие на съдебното заседание, човешкият процес в хода на едно такова дело са абсолютно важни страни, които позволяват изключително задълбочено внимание.

С това ще завърши-нашата съдебна система гледа на тези текстове като на кухи текстове, от тях не произтичат отговорности, мерки, анализ и развитие на съдебната практика и това не е проблем на съдебната система, това е проблем на всички нас.

Съдия Мария Дончева, СРС: Аз не смятам, че в районния съд няма място за правосъдие от гледна точка на човешко отношение, малко по-трудно е.

В наказателното право има доста голямо пространство съдията да се опита да постигне удовлетворителен резултат за всички страни в процеса, не е толкова трудно, аз си давам малко повече време да изслушам пострадалия и подсъдимия, не се дистанцирам от емоциите в процеса.

Според мен всички по-този начин излизат по-удовлетворени от процеса, давам възможност всеки да каже какво би удовлетворило неговото чувство за накърнена справедливост в този процес. Давам възможност на подсъдимия да каже какви са мотивите, които са го довели до извършване на престъплението.

Съдия от РС Стара Загора: Здравейте, колеги, аз съм от РС Стара Загора.

Мисля, че предложенията, които направиха колегите от СРС са резонни и адекватни и ги споделям и смятам, че ако се приемат законодателно това ще допринесе за по-равномерното натоварване на съдилищата.

Това, което мога да кажа като предложение, като една друга мярка, която не е свързана с промяна на подсъдността, но също би могла да допринесе за по-равномерно натоварване, ако се направи анализ на тези общини, които няма съд и които попадат в граничен район между две общини, в които има съд и съответно са в съдебния район на едната община.

Например в нашия регион такава община е Опан. В случая се обслужва от съдебния район на Районен съд-Стара Загора. Община Опан е по-близо до Районен съд-гр. Гълъбово и би могло да се премести в съдебния район на РС-Гълъбово, с оглед предстоящите промени в съдебната карта. Колегите ще приветстват тази промяна.

Това би могло да допринесе за по-равномерното натоварване. Благодаря.

Районен съд Варна: В този смисъл Районен съд-гр. Варна също направи предложение за прехвърляне на две общини към друг съд до който те са много по-близо като разстояние и комуникация.

По-достъпно е да отидат в другия съд, който е много по-ниско натоварен. Ние сме направили такова предложение до ВСС.

Методи Лалов, СРС: В София също е правено такова предложение за част от селата, които са около София, да бъдат изнесени към Костинброд, Елин Пелин, Самоков.

Калин Калпакчиев, ВСС: Такава промяна може да се извърши в съдебните райони с решение на ВСС.

Елена Авдева, ВКС: Трябва да подкрепим идеите, които са по текстове, които са прагматични и имат реален потенциал за промяна, като обясним, че така правосъдието ще бъде по-близо до хората, то ще освободи ресурс, ще помогне за кариерното и професионалното израстване на съдиите и в натоварените и в по-малко натоварените съдилища. Ще защити жертвите и ще даде по-добро правосъдие в общия контекст.

Остава да се напише и да се мотивира.

Съдия Калибацев, РС Пловдив: .Искам да попитам, мислите ли, че с тези предложения за промяна на подсъдността по административно-наказателните дела нещо ще се получи?

Проблема е следния имаме перфектна подсъдност тя е местоизвършване на нарушението, нека да помислим може ли да се направи друг тип подход, който да не променя нищо в законите, а да се даде възможност за една по-добра организация.

Например на окръжно ниво се събират ръководителите на Окръжния съд, съответните районни съдилища, правят анализ на натовареността, представят и възможности за бързо командироване и бързо преместване.

Не мислите ли, че стария начин, който беше по старшинство беше по-добър. Това със съкращаването на съдилищата също ще бъде проблем. Нека да помислим в друга насока. Най-лесно е да съкратим, най-лесно е да разрушим. На много места съда е символа на българщината. Имаме много етноси, бежанци, в някои от тези райони има много малко българи и единствения символ на държавността това е съда, полицията, прокуратурата.

Калин Калпакчиев, ВСС: Ако говорим за системата за натовареност, за което колежата Калибацев спомена, това е отделна тема, която ще дискутираме и занапред, тя в никакъв случай не е свършена, има много неща, които трябва да се поправят.

Можете да видите от материалите, които са Ви раздадени една статия от 1919 г. на Хитов, който е бил върховен съдия, можете да видите в Софийски окръжен съд през 1910-1915 г. как са отчитали натовареността, отчитали са я по подобен на нас начин, тоест това не е нещо, което ние сме измислили.

Разбира се с помощта на всички, ще направим системата работеща. Правилата за натовареността на съдиите ги приехме още през декември месец.

Елена Авдева, ВСС: Аз искам да уточня нещо, г-н Калибацев нали не приемате тази система за натовареност с всичките ѝ несъвършенства, които ще трябва с общи усилия да преодолявате като някаква гилотина срещу малките съдилища?

Идеята е да се даде възможност на всеки съдия да расте професионално, независимо от това дали е в Златоград или е в София.

Винаги съм считала, че съдийската професия има това голямо предимство, в случая може да си много добър професионалист, независимо от това къде си, за разлика може би от медицината, където е важно да имаш и клинични условия.

Калин Калпакчиев, ВСС: Всички въпроси са свързани и са важни. Преместването, командироването, натовареността.

Много благодаря на всички, които се отзоваха, смятам, че ще намерим начин да продължим този разговор и за в бъдеще, тъй като е необходимо.

Благодаря Ви.

Дискусионната кръгла маса приключи в 12,50 часа.

**ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
КАОСНОСВ: /п/**

КАЛИН КАЛПАКЧИЕВ